Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

16 päivänä tammikuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Direktiivi 2004/38/EY — 28 artiklan 3 kohdan a alakohta — Suoja karkottamista vastaan — Kymmenen vuoden ajanjakson laskentatapa — Vankeusajanjaksojen huomioon ottaminen

Asiassa C-400/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London (Yhdistynyt kuningaskunta) on esittänyt 24.8.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 31.8.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Secretary of State for the Home Department

vastaan

G,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: M. Wathelet,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.6.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— G, edustajinaan R. Drabble, QC, barrister L. Hirst ja E. Sibley,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään A. Robinson, avustajanaan barrister R. Palmer,

— Viron hallitus, asiamiehinään M. Linntam ja N. Grünberg,

— Irlanti, asiamiehenään E. Creedon, avustajanaan barrister D. Conlan Smyth,

— Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja M. Szpunar,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja C. Tufvesson,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77, oikaisu EUVL 2004, L 229, s. 35 ja EUVL 2005, L 197, s. 34) 28 artiklan 3 kohdan a alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Secretary of State for the Home Department (sisäministeri, jäljempänä Secretary of State) ja M.G. ja jossa on kyse viimeksi mainitun karkottamista Yhdistyneen kuningaskunnan alueelta koskevasta päätöksestä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Direktiivin 2004/38 johdanto-osan 23 ja 24 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(23) [Euroopan unionin] kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä karkottaminen yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden perusteella on toimenpide, joka voi aiheuttaa vakavaa haittaa henkilöille, jotka perustamissopimuksen heille suomia oikeuksia ja vapauksia käytettyään ovat aidosti kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon. Tämän vuoksi näiden toimenpiteiden soveltamisalaa olisi rajoitettava suhteellisuusperiaatteen mukaisesti siten, että otetaan huomioon asianomaisten henkilöiden kotoutumisaste, heidän vastaanottavassa jäsenvaltiossa oleskelunsa kesto, heidän ikänsä sekä terveydentilansa, perhe- ja taloudellinen tilanteensa ja heidän siteensä kotimaahansa.

(24) Mitä paremmin unionin kansalainen ja hänen perheenjäsenensä ovat kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon, sitä vahvemman tulisi siten olla myös suojan karkottamista vastaan. Unionin kansalainen, joka on oleskellut vastaanottavan jäsenvaltion alueella usean vuoden ajan, erityisesti jos hän on syntynyt ja asunut siellä koko ikänsä, olisi saatava karkottaa vain poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos yleinen turvallisuus sitä ehdottomasti edellyttää. Tätä poikkeuksellisia olosuhteita koskevaa vaatimusta olisi lisäksi sovellettava alaikäisiin perheenjäseniin, jotta heidän yhteyksiään perheeseensä voidaan suojella 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn lapsen oikeuksia koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti.”

4 Direktiivin 2004/38 2 artiklassa säädetään otsikon ”Määritelmät” alla seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’unionin kansalaisella’ henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;

2) ’perheenjäsenellä’:

a) aviopuolisoa;

– – –

3) ’vastaanottavalla jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, johon unionin kansalainen siirtyy käyttääkseen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.”

5 Direktiivin 3 artiklassa, joka on otsikoitu ”Henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai oleskelevat toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat, sekä heidän 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyihin perheenjäseniinsä, jotka tulevat heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin.

– –.”

6 Direktiivin III luku, jonka otsikko on ”Oleskeluoikeus”, sisältää 6–15 artiklan. Direktiivin 6 artikla koskee ”oikeutta oleskella enintään kolme kuukautta”. Sen 7 artiklassa säädetään tietyin edellytyksin ”oikeudesta oleskella yli kolme kuukautta”.

7 Direktiivin 2004/38 IV lukuun, jonka otsikkona on ”Pysyvä oleskeluoikeus”, kuuluvassa 16 artiklassa, jonka otsikkona on ”Unionin kansalaisiin ja heidän perheenjäseniinsä sovellettava yleissääntö”, säädetään seuraavaa:

”1. Unionin kansalaisilla, jotka ovat oleskelleet laillisesti vastaanottavan jäsenvaltion alueella yhtäjaksoisesti viisi vuotta, on oikeus pysyvään oleskeluun sen alueella. Tämä oikeus ei riipu III luvussa säädetyistä edellytyksistä.

2. Edellä 1 kohdan säännöksiä sovelletaan myös perheenjäseniin, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa unionin kansalaisen kanssa laillisesti ja yhtäjaksoisesti viisi vuotta.

3. Oleskelun yhtäjaksoisuuteen eivät vaikuta tilapäiset poissaolot, jotka eivät ylitä yhteensä kuutta kuukautta vuodessa, eivätkä pitemmät poissaolot asevelvollisuuden suorittamista varten eikä yksi enintään 12 peräkkäisen kuukauden poissaolo tärkeästä syystä, kuten raskauden ja synnytyksen, vakavan sairauden, opiskelun tai ammatillisen koulutuksen tai työtehtäviä varten toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueelle tapahtuvan siirron vuoksi.

4. Kun oikeus pysyvään oleskeluun on saatu, se voidaan menettää ainoastaan olemalla vastaanottavan jäsenvaltion alueelta poissa yhtäjaksoisesti yli kaksi vuotta.”

8 Direktiivin 2004/38 VI lukuun, jonka otsikko on ”Maahantulo- ja oleskeluoikeuden rajoittaminen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä”, sisältyvässä 27 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleiset periaatteet”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltiot voivat rajoittaa unionin kansalaisen tai hänen perheenjäsentensä, näiden kansalaisuudesta riippumatta, vapaata liikkuvuutta ja oleskelua yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä. Näihin perusteisiin ei saa vedota taloudellisista syistä.

2. Yleisen järjestyksen tai yleisen turvallisuuden vuoksi toteutettujen toimenpiteiden on oltava suhteellisuusperiaatteen mukaisia, ja niiden on perustuttava yksinomaan asianomaisen henkilön omaan käyttäytymiseen. Aiemmat rikostuomiot eivät yksin saa olla perusteena tällaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

Asianomaisen yksilön käyttäytymisen on muodostettava todellinen, välitön ja riittävän vakava uhka, joka vaikuttaa johonkin yhteiskunnan olennaiseen etuun. Perustelut, jotka eivät liity yksittäiseen tapaukseen tai jotka johtuvat [yleisestävistä] näkökohdista, eivät ole hyväksyttäviä.

3. Sen selvittämiseksi, onko asianomainen henkilö vaaraksi yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle, vastaanottava jäsenvaltio voi, jos se pitää sitä välttämättömänä, myöntäessään rekisteröintitodistuksen tai, rekisteröintijärjestelmän puuttuessa, viimeistään kolme kuukautta asianomaisen henkilön saapumisesta sen alueelle tai 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun maassa oleskelua koskevan ilmoituksen tekopäivästä, tai myöntäessään oleskelukortin pyytää kotijäsenvaltiota ja tarvittaessa muita jäsenvaltioita antamaan tietoja kyseisen henkilön mahdollisesta aikaisemmasta poliisirekisteristä. Tällaisten tiedustelujen tekeminen ei saa olla järjestelmällistä. Jäsenvaltion, jolta asiaa tiedustellaan, on annettava vastaus kahden kuukauden kuluessa.

4. Passin tai henkilökortin myöntäneen jäsenvaltion on sallittava asiakirjan haltijan, joka on karkotettu toisesta jäsenvaltiosta yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen taikka kansanterveyteen liittyvistä syistä, palata alueelleen ilman muodollisuuksia, vaikka asiakirja ei enää ole voimassa tai vaikka haltijan kansalaisuus on kiistanalainen.”

9 Direktiivin 28 artiklassa, jonka otsikko on ”Suoja karkottamista vastaan” ja joka sisältyy myös direktiivin VI lukuun, säädetään seuraavaa:

”1. Vastaanottavan jäsenvaltion on ennen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviin syihin perustuvan karkottamispäätöksen tekemistä otettava huomioon se, kuinka kauan asianomainen on oleskellut sen alueella, asianomaisen ikä, terveydentila, perhe- ja taloudellinen tilanne, kuinka hyvin asianomainen on kotoutunut vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan ja kulttuuriin, sekä se, missä määrin asianomaisella on yhteyksiä kotimaahansa.

2. Vastaanottava jäsenvaltio voi tehdä karkottamispäätöksen, joka koskee sellaista unionin kansalaista tai tämän perheenjäsentä, tämän kansalaisuudesta riippumatta, jolla on oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltion alueella, ainoastaan yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä vakavista syistä.

3. Unionin kansalaisia koskevaa karkottamispäätöstä ei saa tehdä, ellei päätös perustu jäsenvaltioiden määrittämiin yleistä turvallisuutta koskeviin pakottaviin syihin, jos he:

a) ovat oleskelleet vastaanottavassa jäsenvaltiossa edelliset kymmenen vuotta tai he

b) ovat alaikäisiä, jollei karkottaminen ole lapsen edun mukaista lapsen oikeuksista 20 päivänä marraskuuta 1989 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen mukaisesti.”

Yhdistyneen kuningaskunnan oikeus

10 Direktiivin 2004/38 säännökset on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä Euroopan talousalueelta peräisin olevasta maahanmuutosta vuonna 2006 annetulla asetuksella (Immigration (European Economic Area) Regulations 2006).

11 Asetuksen 21 §:ssä, jonka otsikko on ”Yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen ja kansanterveyteen liittyviin syihin perustuvat päätökset”, saatetaan direktiivin 27 ja 28 artikla osaksi kansallista oikeusjärjestystä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

12 G on Portugalin kansalainen. Hän saapui Yhdistyneeseen kuningaskuntaan 12.4.1998 puolisonsa kanssa, joka on myös Portugalin kansalainen. G työskenteli toukokuun 1998 ja maaliskuun 1999 välisen ajan. Hän lopetti työskentelyn maalikuussa 1999, koska hän odotti ensimmäistä lastaan, joka syntyi saman vuoden kesäkuussa. G ja hänen puolisonsa saivat vielä kaksi lasta vuosina 2001 ja 2004. G:n puoliso elätti G:tä sen ajan, jona hän ei työskennellyt, siihen saakka, kunnes heidän suhteensa päättyi joulukuussa 2006. Huolimatta siitä, että G ja hänen puolisonsa muuttivat erilleen, he ovat edelleen naimisissa.

13 G:n lapset sijoitettiin huhtikuussa 2008 sijaisperheeseen sen jälkeen, kun erään sairaalan henkilökunta oli tehnyt ilmoituksen, jonka mukaan vammat, joita yhdellä lapsista oli, eivät olleet peräisin tapaturmasta. Perheasioiden tuomioistuimen tuomari päätti 21.11.2008, että hakija oli aiheuttanut lapsen vammat. G tuomittiin julmuudesta ja kolmesta alle 16-vuotiaaseen henkilöön kohdistuneesta lyömällä tehdystä pahoinpitelystä, ja hänet tuomittiin 21 kuukauden vankeusrangaistukseen 27.8.2009.

14 G:n rangaistukseen tuomitsemisen jälkeen lasten huolto uskottiin tämän puolisolle. Kun G oli vankilassa, hän sai tavata lapsiaan valvotusti ja julkisissa tiloissa. Paikallisviranomaiset kuitenkin keskeyttivät nämä tapaamiset huhtikuussa 2010 ja tekivät elokuussa 2010 hakemuksen tapaamisten lopettamisesta. Perheasioiden tuomioistuin päätti 5.7.2011 pysyttää valvonnan, rajoittaa yhteydenpidon välilliseen yhteydenpitoon ja kieltää tietyt toimet; se totesi, että G:n oli vielä osoitettava, että hän voisi ylläpitää vakaata elämäntyyliä ilman huumeita.

15 G haki vankilassa ollessaan 11.5.2010 Secretary of Statelta todistusta pysyvästä oleskeluluvasta Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Secretary of State hylkäsi hakemuksen 8.7.2010 ja määräsi G:n karkotettavaksi yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvistä syistä Euroopan talousalueelta peräisin olevasta maahanmuutosta vuonna 2006 annetun asetuksen 21 §:n mukaisesti.

16 G:n säilössäpitoa jatkettiin 11.7.2010, vaikka hän oli suorittanut rangaistuksensa, koska Secretary of State teki päätöksen hänen karkottamisestaan. Secretary of State katsoi päätöksessään ensiksi, että direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetty vahvistettu suoja karkottamista vastaan perustuu siihen, että kansalainen kotoutuu vastaanottavaan jäsenvaltioon, ja että tällaista kotoutumista ei voi tapahtua, kun henkilöä pidetään jäsenvaltion vankilassa. Hän katsoi toiseksi, että G ei voinut myöskään nauttia toiseksi korkeimman tason suojaa karkottamista vastaan, koska yhtäältä hän ei ollut osoittanut saaneensa pysyvää oleskeluoikeutta ja koska toisaalta hänen karkottamiseensa oli joka tapauksessa vakavia yleisen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä syitä. Secretary of State totesi kolmanneksi, että näin ollen G ei varsinkaan voinut saada perustason suojaa karkottamista vastaan.

17 G valitti päätöksestä First-tier Tribunaliin (Immigration and Asylum Chamber). Viimeksi mainittu hyväksyi valituksen 10.1.2011, koska se katsoi, että G oli oleskellut Yhdistyneessä kuningaskunnassa yli kymmenen vuotta ennen karkottamispäätöstä ja että Secretary of State ei ollut näyttänyt toteen, että olemassa oli yleistä turvallisuutta koskevia pakottavia syitä. First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) katsoi kuitenkin, että koska ei ole olemassa näyttöä siitä, että G:n aviomies olisi työskennellyt tai muuten käyttänyt perussopimukseen perustuvia oikeuksiaan, G ei ollut osoittanut saaneensa direktiivissä 2004/38 tarkoitettua pysyvää oleskeluoikeutta.

18 Secretary of State valitti First-tier Tribunalin (Immigration and Asylum Chamber) ratkaisusta ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Viimeksi mainittu tuomioistuin kumosi 13.8.2011 tiedoksi annetulla päätöksellään First-tier Tribunalin (Immigration and Asylum Chamber) ratkaisun sillä perusteella, että se oli ristiriidassa kansallisen oikeuskäytännön kanssa.

19 Secretary of State myönsi ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä, että G oli saanut direktiivissä 2004/38 tarkoitetun pysyvän oleskeluoikeuden toukokuussa 2003 ja että hän ei ollut sittemmin menettänyt sitä. Pääasian asianosaisten näkemykset ovat kuitenkin edelleen erilaiset sekä siltä osin kuin kyse on direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan alakohdassa tarkoitetun kymmenen vuoden ajanjakson laskentatavasta että siltä osin, millä tavoin käsiteltävässä asiassa arvioidaan direktiivin 28 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyviä syitä tai pakottavia syitä.

20 First-tier Tribunalissa (Immigration and Asylum Chamber) ja ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa käytyjen menettelyjen aikana perheasioiden oikeudenkäynnit päättyivät G:n puolison muutettua Manchesteriin (Yhdistynyt kuningaskunta) syyskuussa 2011. G pidettiin säilössä 20.3.2012 saakka.

21 Tämän vuoksi Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), London päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Keskeyttääkö unionin kansalaisen rikostuomion perusteella vankilassa viettämä aika sen oleskelujakson vastaanottavassa jäsenvaltiossa, jota edellytetään, jotta kyseinen henkilö voisi saada direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista korkeimman tasoista suojaa karkottamista vastaan, tai estääkö se muutoin henkilöä vetoamasta tämän tasoiseen suojaan?

2) Tarkoittaako 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa oleva ilmaus ’edelliset kymmenen vuotta’ sitä, että oleskelun on oltava yhtäjaksoista, jotta unionin kansalainen voi saada korkeimman tasoista suojaa karkottamista vastaan?

3) Kun sovelletaan 28 artiklan 3 kohdan a alakohtaa, lasketaanko se kymmenen vuoden ajanjakso, jonka unionin kansalaisen on oltava oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa,

a) laskemalla taaksepäin karkottamispäätöksestä lukien vai

b) laskemalla eteenpäin siitä lukien, kun kyseisen kansalaisen oleskelu vastaanottavassa jäsenvaltiossa alkoi?

4) Jos kysymykseen 3 a) annettava vastaus on, että kymmenen vuoden ajanjakso lasketaan taaksepäin laskemalla, onko merkitystä sillä, että henkilön oleskelu ennen vankeusaikaa on kestänyt kymmenen vuotta?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen ja kolmas kysymys

22 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa toisella ja kolmannella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella ensiksi, selvittää yhtäältä, onko direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu kymmenen vuoden ajanjakso laskettava taaksepäin asianomaisen henkilön karkottamista koskevasta päätöksestä lukien vai onko se päinvastoin laskettava siitä lukien, kun kyseisen kansalaisen oleskelu alkoi, ja toisaalta, onko tämän ajanjakson oltava yhtäjaksoinen.

23 Tältä osin on ensiksi palautettava mieleen, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että vaikka onkin totta, että direktiivin 2004/38 johdanto-osan 23 ja 24 perustelukappaleessa ilmaistaan vastaanottavaan jäsenvaltioon aidosti kotoutuneiden henkilöiden erityinen suoja varsinkin silloin, kun he ovat syntyneet siellä ja oleskelleet siellä koko ikänsä, ratkaiseva kriteeri on direktiivin

2004/38 28 artiklan 3 kohdan sanamuodon vuoksi tällöinkin se, onko unionin kansalainen oleskellut tässä jäsenvaltiossa karkottamista koskevaa päätöstä edeltäneet kymmenen vuotta (asia C-145/09, Tsakouridis, tuomio 23.11.2010, Kok., s. I-11979, 31 kohta).

24 Tästä seuraa, että toisin kuin ajanjakso, jota edellytetään pysyvän oleskeluoikeuden saamiseksi ja joka alkaa samanaikaisesti kuin asianomaisen henkilön laillinen oleskelu vastaanottavassa jäsenvaltiossa, direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetyn vahvistetun suojan myöntämiseksi edellytetty kymmenen vuoden ajanjakso on laskettava taaksepäin asianomaisen henkilön karkottamista koskevasta päätöksestä lukien.

25 Toiseksi unionin tuomioistuin on myös katsonut, että direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että sen määrittämiseksi, onko unionin kansalainen oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa karkottamista koskevaa päätöstä edeltävät kymmenen vuotta, mikä on ratkaiseva kriteeri kyseisen säännöksen mukaisen vahvistetun suojan myöntämiseksi, on otettava huomioon kaikki kussakin yksittäistapauksessa asian kannalta merkitykselliset seikat, kuten esimerkiksi se, kuinka kauan asianomaisen henkilön kukin poissaolo vastaanottavan jäsenvaltion alueelta on kestänyt, kuinka pitkään poissaolot ovat kestäneet yhteensä ja kuinka usein ne ovat toistuneet ja mitkä ovat asianomaisen lähtöön tästä jäsenvaltiosta johtaneet vaikuttimet, joiden perusteella voidaan tutkia, merkitsevätkö kyseiset poissaolot asianomaisen henkilön henkilökohtaisten, perhettä koskevien tai ammattiin liittyvien etujen keskuksen siirtymistä toiseen valtioon (em. asia Tsakouridis, tuomion 38 kohta).

26 Näillä seikoilla pyrittiin selvittämään, missä määrin poissaolot vastaanottavan jäsenvaltion alueelta direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa mainittuna ajanjaksona estävät asianomaista henkilöä saamasta tässä säännöksessä säädettyä vahvistettua suojaa, ja lähdettiin siitä edeltävästä tosiseikkoja koskevasta toteamuksesta, että kyseisessä säännöksessä ei lainkaan viitata seikkoihin, joiden vuoksi tämän säännöksen mukaisen vahvistetun suojan saamisen edellytyksenä oleva kymmenen vuoden oleskeluaika voi keskeytyä (ks. vastaavasti em. asia Tsakouridis, tuomion 22 ja 29 kohta).

27 Koska ratkaiseva kriteeri direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetyn vahvistetun suojan myöntämiselle on se, että asianomainen henkilö on oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa karkottamispäätöstä edeltäneet kymmenen vuotta ja koska poissaolot tämän valtion alueelta voivat vaikuttaa suojan myöntämiseen, on katsottava, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetun oleskelujakson on lähtökohtaisesti oltava yhtäjaksoinen.

28 Edellä esitetyn perusteella toiseen ja kolmanteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetun kymmenen vuoden ajanjakson on lähtökohtaisesti oltava yhtäjaksoinen ja se on laskettava taaksepäin asianomaisen henkilön karkottamista koskevasta päätöksestä lukien.

Ensimmäinen ja neljäs kysymys

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa ensimmäisellä ja neljännellä kysymyksellään selvittää, onko direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että asianomaisen henkilön vankeudessa viettämä ajanjakso on omiaan keskeyttämään kyseisessä säännöksessä tarkoitetun oleskelun yhtäjaksoisuuden ja tämän vuoksi vaikuttamaan siinä säädetyn vahvistetun suojan myöntämiseen myös siinä tapauksessa, että kyseinen henkilö on oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa vankeuttaan edeltäneet kymmenen vuotta.

30 On huomattava, että unionin tuomioistuin on jo katsonut, että direktiivillä 2004/38 toteutettavaa suojaa karkottamista vastaan annetaan sen mukaan, missä määrin asianomaiset henkilöt ovat kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon, eli siten, että mitä paremmin unionin kansalaiset ja heidän

perheenjäsenensä ovat kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon, sitä vahvempaa suojaa heidän olisi saatava karkottamista vastaan, kun otetaan huomioon, että karkottaminen voi aiheuttaa vakavaa haittaa henkilöille, jotka EUT-sopimuksessa taattuja oikeuksia ja vapauksia käytettyään ovat aidosti kotoutuneet vastaanottavaan jäsenvaltioon (ks. vastaavasti em. asia Tsakouridis, tuomion 24 ja 25 kohta).

31 Unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus todeta tulkitessaan direktiivin 2004/38 16 artiklan 2 kohtaa, että se, että kansallinen tuomioistuin on määrännyt ehdottoman vankeusrangaistuksen, on omiaan osoittamaan, ettei asianomainen henkilö ole kunnioittanut arvoja, jotka vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskunta on ilmaissut tämän valtion rikosoikeudessa, joten vankeusajanjaksojen ottaminen huomioon, jotta unionin kansalaisen perheenjäsenet, jotka eivät ole minkään jäsenvaltion kansalaisia, saisivat direktiivin 2004/38 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun pysyvän oleskeluoikeuden, olisi ilmiselvästi vastoin päämäärää, jota direktiivillä on tavoiteltu, kun siinä on säädetty kyseisestä oleskeluoikeudesta (asia C-378/12, Onuekwere, tuomio 16.1.2014, 26 kohta).

32 Koska asianomaisten henkilöiden kotoutumisen aste on perusteena olennaisesti sekä pysyvälle oleskeluoikeudelle että suojalle direktiivissä 2004/38 säädettyjä karkottamistoimenpiteitä vastaan, syyt, joiden vuoksi vankeusajanjaksoja ei oteta huomioon pysyvän oleskeluoikeuden saamisessa tai joiden vuoksi nämä jaksot keskeyttävät oleskelun yhtäjaksoisuuden tämän oikeuden saamiseksi on hyväksyttävä myös tämän direktiivin 28 artiklan 3 kohdan a alakohdan tulkinnassa.

33 Tästä seuraa, että vankeusajanjaksoja ei oteta huomioon direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetyn vahvistetun suojan myöntämiseksi ja että nämä ajanjaksot keskeyttävät lähtökohtaisesti tässä säännöksessä tarkoitetun oleskelun yhtäjaksoisuuden.

34 Oleskelun yhtäjaksoisuudesta on edellä 28 kohdassa todettu, että direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetyn vahvistetun suojan myöntämisen edellytyksenä olevan kymmenen vuoden oleskelun on lähtökohtaisesti oltava yhtäjaksoista.

35 Sen määrittelemiseksi, missä määrin oleskelun keskeytyminen kymmenen vuoden aikana ennen asianomaisen henkilön karkottamista koskevaa päätöstä estää häntä saamasta tässä säännöksessä säädettyä vahvistettua suojaa, asianomaisen henkilön tilanne on arvioitava kokonaisvaltaisesti kussakin tapauksessa nimenomaan sillä hetkellä, kun kysymys karkottamisesta tulee esille (ks. vastaavasti em. asia Tsakouridis, tuomion 32 kohta).

36 Koska vankeusajanjaksot keskeyttävät lähtökohtaisesti direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun oleskelun yhtäjaksoisuuden, direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan soveltamisesta vastaavat kansalliset viranomaiset voivat ottaa ne huomioon yhdessä muiden tekijöiden kanssa, jotka edustavat kaikkia kussakin yksittäistapauksessa asian kannalta merkityksellisiä seikkoja, tehtäessä vaadittavaa kokonaisarviointia sen määrittämiseksi, ovatko vastaanottavaan jäsenvaltioon aikaisemmin muodostuneet, kotoutumista merkitsevät siteet katkenneet ja myönnetäänkö kyseisessä säännöksessä tarkoitettua vahvistettua suojaa vai ei (ks. vastaavasti em. asia Tsakouridis, tuomion 34 kohta).

37 Siltä osin kuin lopuksi on kyse sen seikan vaikutuksesta, että asianomainen henkilö on oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa vankeuttaan edeltäneet kymmenen vuotta, on muistettava, että vaikka – kuten edellä 24 ja 25 kohdassa on todettu – direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetyn vahvistetun suojan myöntämisen edellytyksenä oleva kymmenen vuoden oleskelu on laskettava taaksepäin asianomaisen henkilön karkottamista koskevasta päätöksestä lukien, on niin, että koska tämän säännöksen perusteella suoritettava laskelma eroaa pysyvän oleskeluoikeuden myöntämiseksi suoritettavasta laskelmasta, tämä seikka voidaan ottaa huomioon edellisessä kohdassa mainitussa kokonaisarvioinnissa.

38 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja neljänteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan alakohtaa on tulkittava siten, että asianomaisen henkilön vankeudessa viettämä aika on lähtökohtaisesti omiaan keskeyttämään sekä tässä säännöksessä tarkoitetun oleskelun yhtäjaksoisuuden että vaikuttamaan siinä säädetyn vahvistetun suojan myöntämiseen myös siinä tapauksessa, että henkilö on oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa vankeuttaan edeltäneet kymmenen vuotta. Tämä seikka voidaan kuitenkin ottaa huomioon tehtäessä vaadittavaa kokonaisarviointia sen määrittämiseksi, ovatko vastaanottavaan jäsenvaltioon aikaisemmin muodostuneet, kotoutumista merkitsevät siteet katkenneet.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY 28 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetun kymmenen vuoden ajanjakson on lähtökohtaisesti oltava yhtäjaksoinen ja se on laskettava taaksepäin asianomaisen henkilön karkottamista koskevasta päätöksestä lukien.**

2) **Direktiivin 2004/38 28 artiklan 3 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että asianomaisen henkilön vankeudessa viettämä aika on lähtökohtaisesti omiaan keskeyttämään sekä tässä säännöksessä tarkoitetun oleskelun yhtäjaksoisuuden että vaikuttamaan siinä säädetyn vahvistetun suojan myöntämiseen myös siinä tapauksessa, että henkilö on oleskellut vastaanottavassa jäsenvaltiossa vankeuttaan edeltäneet kymmenen vuotta. Tämä seikka voidaan kuitenkin ottaa huomioon tehtäessä vaadittavaa kokonaisarviointia sen määrittämiseksi, ovatko vastaanottavaan jäsenvaltioon aikaisemmin muodostuneet, kotoutumista merkitsevät siteet katkenneet.**

Allekirjoitukset